

W Y R O K**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 26 stycznia 2011r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach
w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia WSA Renata Detka (spr.)
Sędziowie	Sędzia WSA Dorota Pędziwilk-Moskał Sędzia NSA Anna Żak
Protokolant	Starszy sekretarz sądowy Sebastian Styczeń

po rozpoznaniu w Wydziale II na rozprawie w dniu 26 stycznia 2011r.
sprawy ze skargi H.N. i A.N.
na decyzję Wojewody
z dnia [...] znak: [...]
w przedmiocie odmowy wymeldowania z pobytu stałego

- I. uchyla zaskarżoną decyzję i utrzymaną nią w mocy decyzję organu I instancji;**
- II. stwierdza, że zaskarżona decyzja nie podlega wykonaniu do chwili uprawomocnienia się wyroku;**
- III. zasądza od Wojewody na rzecz H.N. i A.N. solidarnie kwotę 100 (sto) złotych tytułem kosztów postępowania sądowego.**

II SA/Ke 775/10**UZASADNIENIE**

Decyzją z dnia [...] Wojewoda, na podstawie artykułu 15 ust. 2, art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (tekst jedn. z 2006r., Dz.U. Nr 139, poz. 993 ze zm.), zwanej dalej ustawą, oraz art. 138 § 1 pkt 1 kpa, po rozpatrzeniu odwołania H.N. i A. małż. N. od decyzji Burmistrza Miasta i Gminy K. z dnia [...], orzekającej o odmowie wymeldowania R.N. z pobytu stałego z lokalu położonego przy ulicy A. w K., utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

Organ ustalił następujący stan faktyczny.

Postępowanie w niniejszej sprawie wszczęto w wyniku wniosku H. i A. małż. N. z dnia 06.05.2010r., o wymeldowanie ich syna R.N. z pobytu stałego z lokalu położonego przy ulicy A. w K.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, organ I instancji opisaną na wstępie decyzją uznał, iż nie zachodzą przesłanki określone w przepisie art. 15 ust. 2 ustawy i orzekł o odmowie wymeldowania R.N..

Rozpatrując sprawę wskutek wniesionego odwołania, organ odwoławczy przytoczył treść art. 15 ust. 2 ustawy i podkreślił, że wyczerpująco wyznacza on sytuację, w której dopuszczalne jest wymeldowanie osoby bez jej oświadczenia woli. Ewidencja ludności ma służyć rejestracji o pobycie ludności, a więc odzwierciedlać stan faktyczny. Niemniej jednak, organy właściwe do rozstrzygania spraw o wymeldowanie obowiązane są do ustalenia, czy w przypadku opuszczenia miejsca stałego pobytu, opuszczenie to ma charakter dobrowolny i trwały. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem sądowym i administracyjnym, przesłanka opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu stałego w rozumieniu art. 15 ust. 2 powołanej ustawy jest spełniona, jeżeli opuszczenie nastąpiło dobrowolnie i nabrało cech trwałości.

W świetle obowiązującego stanu prawnego organy badały zatem i oceniały, czy R.N. przebywa w spornym lokalu, w którym zameldowany jest na pobyt stały, a jeżeli nie, to czy opuszczenie przez niego przedmiotowego lokalu było dobrowolne i czy jest trwałe.

Zdaniem organu odwoławczego, R. N. nie opuścił lokalu położonego w K. przy ulicy A. dobrowolnie. Faktycznie nie mieszkał pod tym adresem, ponieważ odbywał karę pozbawienia wolności, a zatem opuszczenie miejsca zameldowania miało charakter czasowy.

W niniejszej sprawie nie występuje także element dobrowolności opuszczenia przez R. N. spornego lokalu bowiem opuszczenie to było niezależne od jego woli, gdyż został z niego doprowadzony przez Policję do Aresztu Śledczego w celu odbycia kary pozbawienia wolności, a takie opuszczenie lokalu nie uznaje się za dobrowolne.

Organ zaznaczył, iż R. N. po odbyciu kary wrócił do miejsca stałego zameldowania tj. K. ulica A., gdzie nie mógł się dostać, gdyż jego rodzice - współwłaściciele przedmiotowego lokalu - wymienili zamki, opróżniając jednocześnie mieszkanie z rzeczy syna.

R. N. zamieszkał tymczasowo u swoich dziadków w lokalu położonym w K. przy ulicy C. 5 i złożył pozew do Sądu Rejonowego o przywrócenie naruszonego posiadania.

Fakt, iż do czasu osadzenia w areszcie R. N. zamieszkiwał wraz z konkubiną i dziećmi w spornym lokalu potwierdziły zarówno strony postępowania jak i powołani w tej sprawie świadkowie.

Skargę na powyższą decyzję wnieśli do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach H. i A. N., wnosząc o jej uchylenie w całości jako naruszającej prawo i „wydanie decyzji uwzględniającej żądanie skarżących”, ewentualnie uchylenie decyzji i przekazanie sprawy organowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Skarżący podnieśli, że stanowisko organów I i II instancji jest błędne i nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na fakt nie dokonania wszechstronnej oceny faktów w sposób zindywidualizowany przy zastosowaniu ogólnych zasad postępowania administracyjnego, zmierzającego do wyważenia słusznego interesu jednostki. R. N. w lokalu, z którego ma być eksmitowany i wymeldowany, nie przebywa od lipca 2009 r., nie ma w nim żadnych rzeczy osobistych i w tym miejscu przestało istnieć jego centrum życiowe. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego skarżący podnieśli, że jedyną przesłanką wymeldowania z pobytu stałego jest opuszczenie dotychczasowego miejsca pobytu przez osobę, której dotyczy postępowanie i niedopełnienie przez nią obowiązku wymeldowania się przy uwzględnieniu dorobku orzecznictwa co do pojęcia opuszczenia jako zerwania więzi z dotychczasowym miejscem pobytu i stworzenia

centrum życiowego w innym miejscu. Ewidencja ludności służy wyłącznie zbieraniu informacji w zakresie danych o miejscu zamieszkania i pobytu osób, a więc rejestracji stanu faktycznego, a nie stanu prawnego. Nie jest ona formą kontroli nad legalnością zamieszkiwania i pobytu. Niedopuszczalne i nieskuteczne jest nadużywanie instytucji zameldowania w celu osiągnięcia rezultatu mieszczącego się w granicach innej sprawy, której przedmiotem jest uprawnienie do zajmowanego lokalu.

Zdaniem skarżących, przesłanka dobrowolności opuszczenia lokalu (art. 15 ust. 2 ustawy) jest nadinterpretowana i podkreślili, że R. N. w dacie niedopuszczenia go do lokalu po powrocie z aresztu śledczego, nie skorzystał we właściwym czasie z przysługujących mu środków prawnych umożliwiających powrót do lokalu, w którym jak wcześniej zaznaczono nie przebywa od ponad 1,5 roku. Ponadto, toczące się sprawy zarówno przed sądem I jak i II instancji o naruszenie posiadania, zostały rozstrzygnięte na korzyść skarżących, a R. N. pomimo, że wobec niego Sąd Rejonowy wydał wyrok eksmisyjny z uprawnieniami do lokalu socjalnego, nie czyni żadnych starań w jego uzyskaniu. Nigdzie nie pracuje i nie łoży na utrzymanie dzieci.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o jej oddalenie podtrzymując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Uczestnik R. N. wniósł o oddalenie skargi.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna.

Zgodnie z art. 3 § 1 oraz art. 145 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), zwanej dalej p.p.s.a., wojewódzkie sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej pod względem zgodności z prawem, co oznacza, że w zakresie dokonywanej kontroli Sąd zobowiązany jest zbadać, czy organy administracji w toku postępowania nie naruszyły przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania w sposób, który miał lub mógł mieć wpływ na wynik sprawy.

Sądowa kontrola legalności zaskarżonych decyzji administracyjnych sprawowana jest przy tym w granicach sprawy, a rozstrzygając o zasadności skargi sąd nie jest związany jej zarzutami ani wnioskami oraz powołaną podstawą prawną (art. 134 § 1 p.p.s.a.).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy, ewidencja ludności polega na rejestracji danych dotyczących między innymi miejsca pobytu osób. Według zaś art. 15 ust. 2 tej ustawy, organ gminy wydaje na wniosek strony lub z urzędu decyzję w sprawie wymeldowania osoby, która opuściła miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad 3 miesiące i nie dopełniła obowiązku wymeldowania się.

Przy ustalaniu przesłanek wymienionych w tym przepisie należy mieć na uwadze, że tak zameldowanie jak i wymeldowanie z miejsca stałego pobytu ma charakter wyłącznie ewidencyjny i rejestrowy; nie ma ono zatem nic wspólnego z prawem rzeczowym bądź obligacyjnym, jakie danej osobie przysługuje do lokalu. Jeżeli zatem opuszcza ona miejsce pobytu stałego lub czasowego i nie dopełnia obowiązku wymeldowania się, decyzję w tej sprawie musi podjąć właściwy organ gminy, przy czym w przypadku wymeldowania, źródłem dokonania tej czynności przez organ administracji jest wyłącznie ustalenie faktu opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu przez osobę podlegającą wymeldowaniu, niezależnie od tego, czy utraciła uprawnienie do przebywania w danym lokalu.

W prawidłowo ustalonym przez organy i nie kwestionowanym stanie faktycznym sprawy, zaistniały przesłanki wymeldowania o jakich mowa wyżej. Bezsporny w niniejszej sprawie pozostaje bowiem fakt, iż od lipca 2009r. R. N. nie zamieszkuje w budynku, w którym był zameldowany, tj. w K., przy ul. A., przy czym zdaniem Sądu, organy obu instancji niewłaściwie oceniły znaczenie kwestii dobrowolności w opuszczeniu przez niego lokalu. Podkreślić na wstępie należy, że przedmiotem analizy w niniejszej sprawie mogą być jedynie te okoliczności, które miały miejsce po umieszczeniu R. N. w areszcie śledczym, gdyż na tle stanu faktycznego przed tą datą zapadła już ostateczna decyzja Wojewody z dnia [...], znak [...], w przedmiocie odmowy wymeldowania z pobytu stałego. Decyzja ta była także przedmiotem kontroli Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach, który prawomocnym wyrokiem z dnia 4 lutego 2010r. w sprawie II SA/Ke 730/09 oddalił skargę H. i A. N..

Bezspornym jest, że R. N. po powrocie z aresztu nie zamieszkał w przedmiotowym lokalu, gdyż skarżący uniemożliwili mu to poprzez wymianę zamków w drzwiach

wejściowych. W aktach sprawy znajduje się kserokopia wyroku Sądu Rejonowego z dnia 28 maja 2010r., sygn. akt IC 24/10 oddalającego powództwo R. N. skierowane przeciwko A. i H. N. o przywrócenie posiadania. Jak wynika z uzasadnienia tego wyroku, oddalając powództwo Sąd zastosował przepis art. 5 kc, zgodnie z którym nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Wyrok ten jest prawomocny (notatka urzędowa z dnia 26 stycznia 2010r., k.38 akt sądowych).

W sytuacji zatem, kiedy dana osoba nie zamieszkuje w lokalu, w którym zameldowana jest na pobyt stały, a jej powództwo o przywrócenie posiadania tego lokalu zostało oddalone przez sąd powszechny, nie ma podstaw do odmowy wymeldowania nawet wówczas, gdy niemożność zamieszkania w lokalu powstała wskutek celowego działania osób trzecich. Pogląd taki jest konsekwencją wspomnianego na wstępie rejestrowego charakteru ewidencji ludności, która koncentruje się wyłącznie na ustaleniu faktu opuszczenia dotychczasowego miejsca pobytu przez osobę podlegającą wymeldowaniu, niezależnie od jej tytułu prawnego do przebywania w danym lokalu. Oddalenie powództwa o przywrócenie posiadania należy w tym przypadku traktować jako utratę prawnych możliwości powrotu do stanu wcześniej istniejącego, przez co fakt niezamieszkiwania w lokalu uzyskuje cechy trwałości, co z kolei umożliwia wymeldowanie (por. także pogląd przedstawiony w uzasadnieniu wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 marca 2007r., sygn. akt II OSK 401/06).

Z tych przyczyn Wojewódzki Sąd Administracyjny uznał, że zaskarżona decyzja jak i poprzedzająca ją decyzja organu I instancji, poprzez odmowę wymeldowania R. N., narusza prawo materialne, tj. art. 15 ust.2 ustawy, w sposób mający wpływ na wynik sprawy, a co za tym idzie zachodzi konieczność uchylecia obu aktów na podstawie art. 145 § 1 pkt 1a w zw. z art. 135 p.p.s.a.

Orzeczenie zawarte w pkt II wyroku oparto o art. 152 p.p.s.a., zaś o kosztach (na które składa się uiszczony przez skarżących wpis w kwocie 100 zł) orzeczono na podstawie art. 200 p.p.s.a.